

Comunione e Liberazione Metų pradžios renginys suaugusiems ir studentams

Assago (Milanas) Mediolanum Forum Arena, 2018 m. rugsėjo 29 d.

Kun. Luigi Giussani rekolekcijų įžanga C. Péguy kultūros centre
(Varigotti, 1968 m. lapkričio 1 d.)

redagavo Julián Carrón

**Tai, kas
gyva, yra
dabartis!**

Tai, kas gyva, yra dabartis!

Comunione e Liberazione Metų pradžios renginys suaugusiems ir studentams

Assago (Milanas) Mediolanum Forum Arena, 2018 m. rugsėjo 29 d.

Julián Carrón

Pradėti iš naujo nėra savaimė suprantama, tai – malonė, neabejotinas Dievo rūpinimosi kiekvienu iš mūsų ženklas. Koks įspūdis, koks dėkingumas mus užplūsta suvokus, kad nesame palikti savo menkumui! Kiekvienas iš mūsų priėmė šią malonę ir tai liudija faktas, jog esame čia. Taigi, prašykime Šventosios Dvasios, kuri yra šio mūsų veiksmo šaltinis, kad mus atvertų, atvertų mūsų „aš“, kad priimtume šią malonę, ir prašykime, kad ši malonė mumyse nebūtų tuščia.

Dvasia Viešpatie, nuženk

Sveikinu visus susirinkusius ir visus tuos, kurie prisijungė prie transliacijos. Šiomet minime penkiasdešimt metų nuo 1968-ųjų, kurie, kaip visi žinome, buvo permainingų metas (Benediktas XVI juos pavadino šiuolaikinės istorijos „cezūra“). Tačiau nors tai kilo iš teisingų poreikių (autentiškumo ir laisvės), galiausiai privedė prie krizės visą mūsų visuomenę.

Šiandien išgyvename naują permainingų momentą, kurį popiežius Pranciškus nurodo kaip „epochos pokytį“, kuriam būdinga tai, ką pavadiname „akivaizdybių griūtimi“ (kiek kartų per šiuos metus esame apie tai kalbėję ir vis su gilesniu sąmoningumu): tai, kas vos prieš kelis dešimtmečius atrodė akivaizdu, kalbant apie asmeninį ir visuomeninį gyvenimą, visiškai nebėra akivaizdu didžiajai daugumai mūsų amžininkų.

Pirmoji pasekmė – didžiulė sumaištis, kurią pastebime visi. Kaip liudija vienas pagrindinių vokiečių sociologų, Ulrich Beck, savo paskutinėje knygoje, išleistoje po jo mirties. Jis sako: „Pasaulis išėjo iš rėmų. Dauguma taip galvoja. Blaškomės be tikslo, sumišę, diskutuodami apie vieno ar kito privalumus bei trūkumus. Nepaisant įvairių nesutarimų, su viena fraze sutinka dauguma žmonių visuose žemynuose: „Nebesuprantu pasaulio“ („Pasaulio metamorfozė“ (*La metamorfosi del mondo*), Laterza, Bari 2017, p. XIII).

Dauguma savęs klausia: kaip pradėti iš naujo? Nuo ko atsispirti?

Būtent dėl šios priežasties mane labai paveikė kun. Giussani kalba, pasakyta per susitikimą su suaugusiais, dalyvavusiais C. Péguy kultūros centro, vėliau tapusio Comunione e Liberazione, veikloje. Vargotti, 1968 metų lapkričio 1-oji. Pati krizės kulminacija, kuri tais pačiais metais parbloškė Moksleivių judėjimą GS. Giussani kalba regėdamas bendrą pasimetimą, ir klausia savęs: kaip pradėti iš naujo? Kas iš tiesų gali palaikyti gyvenimą tokios sumaišties metu? Kas gali atlaikyti laikų spaudimą? Žodžiai, kurių dabar klausysimės, perteiks jo atsakymą.

Kadangi klausydamasis šių žodžių likau labai nustebintas, nes suvokiau, kaip tai atitinka šių dienų situaciją, nusprendžiau tuo pasidalinti su jumis. Atkreipkite dėmesį ne vien į žodžius, bet ir į toną bei būdą, kuriuo kun. Giussani kreipiasi į tuos kelis jo besiklausančius, susirinkusius C. Péguy kultūros centre.

Man atrodo svarbu, kad ir mūsų draugai užsienyje, kurie klausysis tiesiogiai ar žiūrės įrašą, išgirstų kun. Giussani kalbant, o ne tik perskaitytą vertimą. Taip jiems bus lengviau įsigyventi į tuos žodžius, su kuriais visi dirbsime spalio mėnesį.

Kun. Luigi Giussani rekolekcijų įžanga C. Péguy kultūros centre

(Varigotti, 1968 m. lapkričio 1 d.)
redagavo Julián Carrón

Luigi Giussani

Pabūkime akimirką tylėdami Dievo akivaizdoje (galvodami apie tai, ko atvykome, nors dar ir neturėtume atsakymo).

Trumpas tylos momentas

Bent jau tikėkimės, kad Viešpats, baigiantis šioms dienoms, leis mums aiškiai suprasti tai, ko mes atvykome, jei šio aiškumo trūktų pradžioje.

Aš niekada nesijaučiau taip sumišęs ir niekada nejaučiau tiek būgštavimų, kalbėdamas iš šios vietos, praėjus penkiolikai metų, kaip šį kartą, nes šis kartas yra tarsi galutinis rezultatas, yra tarsi kraštutinis istorijos lygmuo. Aš jau įtraukiu tai, kas man turėtų būti šių dienų turinys, įvardinu bent jau svarbą, kurią man turėtų turėti šių dienų turinys. Tarsi paliestume dugną to, ko prieš penkiolika metų susirinkome pradėti ieškoti būtent šioje vietoje. Būgštavimai ar sumišimas yra susiję su ta dalimi, kurią mano balsas dar turi ištarti.

Visi esame kupini vilties, kad šios dienos kažką pasakytų; kad ne tik nebūtų prarastos dienos, bet kad kažką nustatytų: suteiktų stabilumo kažkam, priverstų žengti negrįžtamą žingsnį. Visi turime šią viltį, bet didžiulis skirtumas nuo visų kitų kartų, kai susirinkome, yra čia: kad ši viltis nebėra tame, kas jums bus duota, bet yra jumoje. Tai nebėra viltis tame, ką koks nors balsas ar aplinkybės jums galės duoti per šias dienas; tai tokia viltis, kurią kiekvienas privalo nukreipti, nesakau, kad turi nukreipti į save patį autonomine šio žodžio prasme, bet tai yra viltis, nukreipta į kažką, kas yra jūsų viduje. Išstarkime aiškų ir paprastą sakinį: šį kartą tai – viltis jumoje, tai – viltis manyje ir tavyje, tavyje ir manyje; tai – viltis mūsų asmenyje ar kažkame, kas yra mūsų asmens viduje. Tai nėra viltis, nukreipta į kažką išorėje; nėra viltis, nukreipta į balsą, į aplinkybes, į situaciją, į progą; nėra viltis, dedama į šiuos dalykus, tai – viltis, nukreipta į kažką, esantį mūsų viduje. Todėl turiu viltį dėl tavęs, o ne tu turi viltį, nukreiptą į tai, ką aš galiu sugebėti tau pasakyti. Iš esmės, šis skirtumas yra skirtumas, atskiriantis infantilišką ar paauglišką auditoriją nuo suaugusios, brandžios auditorijos, nes brandaus žmogaus, suaugusio žmogaus atveju visas dramatiškas gyvenimo ir jo prasmės, jo vertės įvykis vyksta žmogaus viduje. Nereikia visų veiksmų arba lemiančių veiksmų ieškoti savo nepriklausomame savitume. Priešingai! Bet visa tai, kas lemia jo vertę, vyksta jo viduje: Dievo ar Šėtono, jei norite, Kristaus paslapties kvietimo ar intensyvaus pasaulio kvietimo drama vyksta būtent tavyje, savo viliojimus jie pateikia tavyje.

Kiek kartų mus nustebino tas sakinytis iš Evangelijos: “Bet ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras Žemėje tikėjimą?” (Lk 18,8). Manau, kad visoje mūsų istorijoje nebuvo momento, momento laiko požiūriu, kai ši nostalgiskai, liūdėnai Kristaus ištarta frazė būtų, pasirodytų, būtų įmanoma ją pajauti tokią aktualią kaip dabar: “Bet ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras Žemėje tikėjimą?”.

Tai – tikėjimas, kurio mes ieškome, tai – tikėjimas, į kurį norime pasinerti, tai – tikėjimas, kurį norime patirti. Aplink atrodo, kad viskas padeda, kad viskas prisideda su veiklia jėga, kurią šis tikėjimas stengiasi pašalinti ar sugriauti, ar ištuštinti, ar suvesti iki grynai racionalių, natūralistinių pozicijų, už krikščioniško pasaulio ribų ir jo viduje; dabar ir viduje, ne tik išorėje. Mes ieškome autentiško tikėjimo ar tikėjimo autentiškumo. Neieškome nieko kito. Būtent dėl to šių dienų kalbos ir šių dienų darbas reiškia kažką, kame kiekvienas mūsų rizikuoja, rizikuoja savimi. Todėl stengėmės aiškiai suprasti tikslą, prieš atvykdami čia. Esame pasirengę kalbėti su visu pasauliu, esame pasirengę vykti į bet kurią pasaulio vietą, bet mums reikia namų, reikia vietos, kurioje žodis būtų žodis, „išraiška“, ir kurioje santykis būtų „širdis“, nuoširdus, kurioje draugija būtų pozityvi, kurioje žodžiai turėtų prasmę ir tikslai turėtų prasmę; ir duona būtų duona, o vanduo būtų vanduo.

Todėl prieš atvykdami čia, norėjome kalbėti aiškiai ir, pasisemdami iš istorijos, ypač iš pastarųjų metų, ypač iš paskutinių kelerių metų, tas įžvalgas, tas galutinio požiūrio į dalykus įžvalgas, tas užuominas, tuos atspirties taškus į radikalų mūsų sampratos apie pasaulį pasikeitimą; pasisemdami iš šių paskutinių metų, šių pastarųjų kelerių metų patirties, šiuos atspirties taškus, šias pirmąsias įžvalgas, šias pirmąsias nuorodas, apie jas tarėme sau: rizikuosime, rizikuosime savimi, sutinkame rizikuoti savimi. Todėl jie nustato ribas draugystės, kuri yra esminė sąlyga, kad žmogus galėtų tapti savimi, galėtų eiti, nesutikdamas neįveikiamų pavojų, neįmanomų pavojų.

Todėl, nepaisant skaičiaus, tai yra stipraus, nors ir ypatingai diskretiško artumo atmosfera, joje šių dienų tėkmė turi rasti syvų, savo syvų; ramus ir diskretiškas artumas, bet stiprus, kuris myli, kuris trokšta, kuris laukia tik savo išaiškėjimo, kad išaiškėtų, kad išaiškėtų vis daugiau ir vis labiau. Šia prasme yra aišku, kad viltį kiekvienas mūsų deda į kitą: būtent į tave ir į mane dedama viltis, nes ji yra tavo nuoširdume, bet ištarkime teisingą žodį: ji yra tavo dvasios neturte. Ne intelektualinis smalsumas, bet dvasios neturtas turi mus lydėti šioje draugijoje rytoj, poryt, pirmadienį: dvasios neturtas, tikras neturtas, ne skurdus neturtas, ne bjaurus neturtas, nors ir Evangelija nurodo skurdų ir bjaurų neturtą kaip progą, kuria Dievas naudojasi, kad priverstų žmogų įsigilinti į dalykų esmę; tačiau be dvasios neturto, net ir juodžiausias neturtas akivaizdžiai netampa proga gilintis, nes tik atsivertimas leidžia suprasti ir suteikia vertę, ir tik dvasios neturte yra atsivertimas.

Taigi, dvasios neturtas. Radikaliausias dvasios neturto simptomas yra klausymas, yra pakartotinio klausymo ir klausymo pozicija; pakartotinis klausymas to, kas jau buvo mums duota ir apščiai duota, nes Dievas, būdamas kūrėjas, statytojas, negali mums parengti kažko, kas nebūtų susiję su tuo, kas jau buvo mums duota; ir klausymas, kadangi Jis yra kūrėjas, kiekviena akimirka atneša naujieną, įspūdingą naujieną, kuri „daro spaudimą“ mūsų gyvenimui ir jį provokuoja eiti arba jį provokuoja atrasti ir statyti.

Šiomis dienomis mūsų viduje turi įvykti įvykis. Mūsų viduje turi įvykti įvykis, nes tai, ko ieškome, nėra asociacijos veikla. Vienas žmogus šįvakar sakė, kad būtų jau šis tas, jei išeitume iš čia suprastę, kad mes visiškai nenorime kurti asociacijos, – nepaisant visos organizacijos, kurioje draugystė ieško kelio ir patvirtinimo; – mes siekiame ne tos asociacijos, bet, pavartojant jau ištartą žodį, siekiame „tikėjimo“, aiškumo, duoto, apibrėžto tikėjimo aiškumo. Nes tuomet tavo asmuo, perkeistas iš vidaus, kad ir kur vyktų, kad ir ką darytų, kad ir kokį santykį užmegztų, sukurs dalį tos organizacijos, kurio jautrūs nariai esame: Kristaus organizacijos pasaulyje.

Nežinau, kaip išsakyti tai, kas auga manyje, nes norėčiau su šia prielaida išvalyti lauką nuo visų kliūčių ir suprantu, kad nesugebėsiu. Bet aš suprantu štai ką: kad žodis „tikėjimas“, kaip jį apibrėžiau, ar žodis „Kristus“, kaip ką tik sakiau, ar žodis „Kristaus organizacija pasaulyje“, kaip irgi neseniai sakiau, kokį skirtingą aidą sukelia manyje ir jumoje šitie žodžiai, pavyzdžiui, kaip visi tie, kuriuos ištariau; koks skirtingas aidas mūsų visų tarpe! Kiek dar yra tarp jūsų tų, kuriems šie žodžiai galbūt skamba kaip svetimi. Vis dėlto, ar jie būtų jaučiami kaip svetimi ar giliai įspausti savoje asmenybėje, kaip jaučiu juos aš, šiomis dienomis mes siekiame atsivertimo šių žodžių akivaizdoje. Tai – įvykis, ne mūsų susitarimas kažką daryti; ne struktūra, kurią reikia sugalvoti ar išgelbėti, bet įvykis mumyse pačiuose, nes vėliau suaugęs žmogus sukurs struktūrą kaip savo rankų kūrinį, jei viduje turės pavidalą, kurį šie žodžiai turi apibrėžti, jei turės širdį, protą ir širdį, kurių turiniu turės būti šie žodžiai.

Jonas XXIII-asis kalbėjo apie laikų ženklą, jis mėgo kalbėti apie „laikų ženklą“ (plg. Enciklika *Pacem in Terris*, 21ss.). Vartokime ir mes šį posakį ir ieškokime laikų ženklo, kai kalbama apie ugdymą tikėjimui, kai kalbama apie mūsų tikėjimo santykį, mūsų santykį su tikėjimu.

Man atrodo, kad šį laikų ženklą galime apibūdinti taip: prieš penkiolika metų, kai pradėjome su moksleiviais (Gioventù Studentesca), – kiekvienas iš jūsų tą prisimena, – tą akstiną, tą motyvą (nesakau prieš penkiolika metų jums, kiekvienam iš jūsų, bet sakau, kad tai pozicija, kuri išliko iki dabar), akstinas kvietimui, stimulus, kuriuo buvo bandoma pasiremti, priežastis, – būtent, – kuria buvo mėginama pasiremti, skatinant prisišlieti, stimulus, motyvas, ant kurio buvo bandoma statyti, paprastai buvo šis: gimėme tam tikroje tradicijoje, neteisinga, kad mes, prieš tai uoliai jos nepatikrinę, turime nuspręsti toliau puoselėti ar apleisti šią tradiciją. Mus apibrėžė tam tikra istorija, pareiga būti lojaliu šiai istorijai.

Mano patirtyje tai buvo kvietimas, geros valios katalizatorius, minimalaus širdies paprastumo, jei toks dar buvo išlikęs, katalizatorius. Vis dėlto mano patirtyje buvo šis kvietimas, buvo ši priežastis, išjudinę visus žmones,ėjusius su mumis: sakau – motyvas ar stimulus, aiškiai įvardintas, teorizuotas, apibrėžtas.

Dabar įspūdingas laikų ženklo aspektas yra šis: kad panašus kvietimas šiandien nebūtų pakankamas, nebebūtų pakankamas. Tradicijos vardan jaunuoliui ir kiekvienam mūsų, jei dar yra išlikę truputis jaunystės, tradicija nebėra pakankama kaip motyvas ir kvietimas; tai galėtų būti žodis, kuris tam tikro subalansuoto ir labai jautraus temperamento žmogui, tam tikro temperamento žmogui galėtų sukelti emociją ar susijaudinimą, bet ne tą įspūdingą, kuris išjudina. Jei turėčiau šiuo metu paprašyti jaunuolių prisijungti prie moksleivių (GS), nemanau, kad dar nurodyčiau šią priežastį.

Tai yra tiesa, galima paaiškinti ir to priežastį: mūsų laikmetis – kiek kartų turėjome progą apie tai užsiminti – yra toks, kuriame istorija patiria ypač kritišką momentą, kupiną dalykų peržiūrėjimo ir radikalaus jų keitimo. Šia prasme istorija išgyvena momentą, kuris praranda istorijos prasmę: apsikrovęs ir atsidadęs esamai veiklai, žmogus praranda

istorijos prasmę. Šiuo požiūriu toks laikmetis kaip mūsų, yra pilnas neįprastos energijos, yra kupinas veiklios jėgos, kuri iki visai neseniai buvo neįsivaizduojama, bet yra kraštutinai skurdus dvasios atžvilgiu, bet ne evangeline žodžio prasme; tai – ypatingai skurdi epocha, nes dvasios turtingumas yra daugiausia sintezės reiškinys, įvykis, o istorijos prasmė yra aukščiausias dvasios turtingumo rodiklis.

Tačiau yra antras šio laikų ženklų aspektas, dar kartą patvirtinantis klausimą, kurį pradėjo kelti pirmas pabrėžtas dalykas. Yra kitas būdas, kuriuo nebegalima pradėti, norint pakviesti į tikėjimą; kitas būdas, su kuriuo dar galima sužadinti protingo žmogaus žavėjimąsi, bet ne tą žmogaus išjudinimą, kuris jį verstų pereiti prie kažko naujo, jį priverstų dėti pastangas kažko darymui, kažko, kas yra galutinis, lemiamas, galutinis – ir vis dėlto kiek kartų taip kvietėme! – krikščioniškoji gyvenimo filosofija, krikščioniškas žvilgsnis į pasaulį, krikščioniškoji gyvenimo teorija nėra pilnesnė, pilnesnė nei kitos, tobula, subalansuota, viską apimanti, labai žmogiška, net ir tobulos teorijos stebuklas negali išjudinti šiandieninio jaunuolio ir kiekvieno iš mūsų, jei jis turi savyje kažką jaunatviško.

Tradicija ir teorija, tradicija ir kalbos nebegali išjudinti šiandieninio žmogaus. Kalbėjau apie jaunuolį, bet tas minimumas jaunatviškumo, kurį minėjau anksčiau, yra tai, kas išlieka žmoguje visą jo gyvenimą, todėl ir mums yra taip, ir suaugusiam bei brandžiam žmogui yra taip; dar daugiau: suaugusiam bei brandžiam žmogui ši problema nekyla, ir būtent todėl, kad, norint tapti brandžiu tikėjime, reikia būti ją įveikus, reikia būti įveikus žavingą istorinės priežasties kvietimą ir nuostabų estetikos, gimstančios iš teorinio tobulumo, kvietimą.

Nei istorija, nei doktrina, nei tradicija, nei kalbos nebegali išjudinti šiandieninio žmogaus. Krikščioniška tradicija ir filosofija, krikščioniška tradicija ir kalbos sukūrė ir vis dar kuria krikščioniškumą, ne krikščionybę. “Krikščioniškumą” suprantame kaip tą srautą, tą srovę, tą vagą identifikuojamą istorijos lauke ir apibūdinamą – būtent – tam tikrų mąstysenos formulių, tam tikrų sampratų, tam tikrų moralinių taisyklių, tam tikrų vertybių, kurios pabrėžiamos, tam tikrų praktinių elgsenų, tam tikrų formų. Tradicija ir kalbos, krikščioniška tradicija ir kultūra, tradicija ir teologija, jei norite, tradicija ir krikščioniška doktrina sukuria formas.

Krikščionybė yra visai kas kita, nors, aišku, krikščionybė apima visa tai, ką sakėme. Ji ne tik atgauna, bet ir iškelia istorijos vertę, tradiciją paverčia gyva tikrove, sugrąžina filosofavimą giliaja šio žodžio prasme, sugrąžina protingą tvarką; ir ne tik tai, ji juos iškelia tiek, kad jie tampa gyva tikrove mumyse. Štai, krikščionybė yra tas “tai”, kas paverčia gyva tikrove tradiciją, kas paverčia gyva tikrove minties struktūrą, kas paverčia gyva tai, kas yra praeitis, kas paverčia gyva mintį, idėją ir vertę.

Bet tai, kas gyva, yra dabartis! Jei nenorime susipainioti, metodologiškai nelieka nieko kita, kaip grįžti prie ištakų: kaip kilo, kaip prasidėjo? Tai buvo įvykis. Krikščionybė yra įvykis. Krikščioniškumas yra socialinis-istorinis pėdsakas, bet krikščionybė yra įvykis. Krikščioniškumas yra formos su aiškia struktūra, bet krikščionybė yra įvykis.

Tuomet pasakykime sau: kaip jie pradėjo tikėti? Koks buvo tas įvykis, kuris sužadino tokį susidomėjimą, nulėmė tokį įspūdį, kad žmonės pirmą kartą surizikavo dėl to, kas buvo priešais juos, kad žmonės pirmą kartą turėjo gyvą tikėjimą viduje, kad krikščionis pradėjo egzistuoti pasaulyje? Koks buvo tas įvykis, kokio pobūdžio buvo tas įvykis?

Žmonės tikėjo ne dėl to, kad Kristus kalbėjo, sakydamas tuos dalykus, tikėjo ne dėl to, kad Kristus padarė tuos stebuklus, tikėjo ne dėl to, kad Kristus citavo pranašus, tikėjo ne dėl to, kad Kristus prikėlė mirusius. Kiek žmonių, didžioji dauguma, jį girdėjo taip kalbant, girdėjo jį sakant tuos žodžius, jį matė darant tuos stebuklus, ir įvykis jiems neįvyko. Stebuklas ar kalbos buvo įvykio dalys, segmentai, veiksniai, bet buvo kažkas kita, daugiau, toks skirtingas dalykas, kuris kalboms ar stebuklui suteikė jų prasmę. Tikėjo dėl to, kuo Kristus pasirodė esąs. Tikėjo dėl tos esaties, ne dėl to ar ano, ką jis padarė ir pasakė. Jie tikėjo dėl esaties. Tai ne glotni ar vangis esatis, ne bevedė esatis: tai esatis su konkrečiu veidu, esatis, sklidina žodžio, tai yra, sklidina pasiūlymo. Jie tikėjo dėl esaties, kuri buvo sklidina pasiūlymo. Taigi esatis, pilna pasiūlymo, yra esatis, kupina prasmės. Koks yra terminas, kuriuo galima tobulai apibūdinti įvykį esaties, sklidiną pasiūlymo, sklidiną prasmės gyvenimui (nes pasiūlymas yra prasmė gyvenimui)

Yra viena detalė, viena ypatybė, kurią reikia dar kartą pabrėžti, yra ypatybė, kurios negalima praleisti: ne visos esatys, ne bet kokia esatis yra sklidina prasmės, atsiprašau, ne bet kokia esatis su pasiūlymu yra sklidina tokios prasmės, kad įeitų į tai, ką apibūdina žodis, kurį ruošiamės ištarti; bet esatis su pasiūlymu yra sklidina prasmės, kurią apibūdina žodis, kurį ištarsime, tik tada, jeigu turi kažką, kas yra nenumatoma, kas nėra numatyta ir kas yra nenumatoma, t.y., savyje turi radikalią naujieną. Radikali naujiena, kurią aš vėl miniu, vėl apibūdinau žodžiais “nenumatytas” ir “nenumatomas”: tai – dalykas, kurio nebuvo ir kuris yra, yra ten; dalykas, kurio negalėjo būti, o jis yra ten. Dalykas, kurio negalėjo būti, o jis yra čia. Dalykas, kurio negalėjo būti, tai yra, kad jis nebuvo papildymas, kad nebuvo nuoseklus visos

išminties, visos patirties, visų kalbų, visos tradicijos atžvilgiu. Tai – didesnės galios pasireiškimas, tai – didesnės galios esatis, kad ir kaip ji būtų apibūdinta, nors vėliau mūsų kritinė sąmonė daugiau ar mažiau skubotai mėgintų sugrąžinti į ankstesnę padėtį ši nepaneigiamą įspūdį, ši neatremiamą įspūdį pirmą akimirką, nors mūsų kritinė sąmonė mėgintų daugiau ar mažiau skubotai ją susiaurinti iki ankstesnių kategorijų, tradicijos ar ankstesnių kalbų, ankstesnio filosofavimo, ankstesnės išminties, ankstesnės patirties.

Taigi apibendrinant, tai esatis, pilna pasiūlymo, todėl kupina prasmės. Bet šis “todėl” truputį viršija ribas. Kažkoks pasiūlymas yra pilnas prasmės, esatis su pasiūlymu yra pilna prasmės, jeigu savyje turi kažką, ko negalima susiaurinti iki praeities, tai yra iki mūsų dabarties, gimstančios iš praeities. Radikali naujiena slypi čia.

Taigi žodis, kuris nurodo šį reiškinį, yra žodis “žinia”. Krikščionybė gimė kaip žinia: tai buvo tas žmogus, kuris kalbėjo taip, kuris darė taip, bet buvo jis, tas žmogus, kuris kalbėjo ir darė; buvo tas žmogus, buvo visuma, buvo viskas, buvo toji esatis, sklidina pasiūlymo, pripildyta prasmės, su nesusiaurinama naujiena. Tai buvo nesusiauriamos naujienos patirtis. Pabandykite pagalvoti, pasitelkę dvasios subtilumą, diskretiškai, ne drovumo prasme, bet, tiksliau, gėdijimosi, gilaus subtilumo, užtikrinančio dvasios neturto intensyvumą, prasme, pabandykite pagalvoti apie tą merginą, kuri buvo namuose ir gavo žinią: Dievo Motina. Kažkas absoliučiai nesusiaurinama iki ankstesnių įvykių, iš kurių buvo sudaryta mūsų dabartis. Bet kodėl įtikėjo tie šimtai žmonių, vos tik Dvasia nužengė ant Apaštalų? Kodėl įtikėjo, kai Petras pradėjo šaukti aikštėje? Kodėl? Būtų buvęs tik keistas faktas, kad vienas kalba ir jį supranta daugeliu kalbų; būtų buvęs tik intelektualus faktas, kad savo kalboje jis ėmėsi apžvelgti, kaip ir įvyko, visą hebrajų istoriją, atsižvelgdamas į tą Žmogų, kurį buvo nužudę prieš keletą dienų. Žinia buvo tas dalykas, tai, kas vyko, tas įvykis, to įvykio visuma erzino įspūdžio prasme, jis perdavė, perdavė kažką, kažką, ko jie aiškiai negalėjo iššifruoti ir apibrėžti, bet tai buvo skirtinga: naujiena, pasiūlymas – po galais, koks pasiūlymas! – pasiūlymas, kuris keitė. Jie negalėjo nė kiek iššifruoti šio pokyčio vertės ir esmės. Todėl žodis “žinia” nedelsiant primena tik vieną, kitą žodį, ir tas žodis yra “atsivertimas”.

Tačiau, nenorint pabrėžti visų šių dedamųjų ar visų šių sąsajų, geriau vėl pasitelkime vaizduotės galią, įsijauskime į tą momentą: būtent įvykio visuma paveikė tuos žmones; ir tai, dėl ko jie liko nustebinti ir pasikeitė, buvo tas įvykis, pilnas prasmės, naujas, nenumatytas ir nenumatomas. Tačiau kodėl Smirno ar Atėnų, Meleto ar Filipų žmonės prisišliėjo – tie, kurie prisišliėjo – prie Šv. Pauliaus? Dėl žodžių, kuriuos jis sakė? Dėl veiksmų, kuriuos jis darė? Irgi. Taip atsitiko dėl visos visumos, kurią žodis “žinia” talpina visoje savo plotmėje. Tai buvo žinia: esatis kažko, kas siūlė pasikeitimą, naujieną.

Mūsų istorijoje, mūsų pastangų istorijoje yra vienas žodis, kuris artimas tam, ką šį vakarą bandėme išsiaiškinti, ir tai yra žodis “susitikimas”. Išties, žodis susitikimas turi egzistenciškai aštrią, egzistenciškai pagrįstą prasmę tik tada, jeigu susitikimas sutampa su žinia: prasmės pripildyta esatis.

Yra ypatingas simptomas, kurį noriu pabrėžti, kad būtų dar aiškiau. Žinia yra esatis su pasiūlymu; ji tampa tikrai sklidina prasmės, yra tikrai žinia, kai ta esatis įtraukia į turimą prasmę žmogų, kuris perduoda šią prasmę. Žinia yra žmogaus, visiškai dalyvaujančio pasaulio prasmėje, gyvenimo prasmėje, esatis. Nes tai, kas keičia gyvenimą, tai, kas keičia mus, tas įspūdis yra egzistencinis, tai yra, keičia egzistenciją, jei jis perduoda pasaulio sampratą, pasaulio viziją. Todėl žinia yra esatis, yra prasmės sklidina esatis, bet esatis, įtraukianti į tą prasmę žmogų, kuris perduoda šią prasmę.

Žmogus, visiškai dalyvaujantis pasaulio ir gyvenimo prasmėje: tuo buvo Kristus jį išgirdusiems, tuo buvo Petras jį išgirdusiems, tuo buvo Paulius jį išgirdusiems, turintiems dvasios neturtą. Nes būtent kai trūksta dvasios neturto, būtent tiksliai tiek, kiek trūksta dvasios neturto, kas nutinka? Kad jau žinome dalykus, manome, kad jau juos žinome ir viską susiauriname iki to, ką jau žinome, siekiame viską susiaurinti iki to, ką jau žinome. Tik dvasios neturtėlis gali būti praturtintas, turtas yra tik jam: kitam lieka tik sunykimas, tai yra gyvenimas iš įgytų turtų, kas ir yra sunykimas.

Vadinasi, visus mus, jei esame čia, kažkokiu būdu ši žinia palietė, vadinasi kažkokiu būdu toji esatis, kuri įtraukė žmogų į pasaulio ir gyvenimo prasmę, buvo mums duota. Kad ir koks būtų tas būdas, bet dėl tos pačios priežasties, dėl kurios esame čia, neįmanoma, kad toji žinia nebūtų mūsų palietusi, nebūtų atsitikusi ir mums. Tai yra įvykis.

Sakiau: visuomet vartojome žodį “susitikimas”, bet žodis “susitikimas” neperduoda visos klausimo gelmės; žodis “žinia” – taip, nes žodis “žinia”, nepaisant viso to, ką galima pasakyti, atveria tos galios ar tos galingos valios arba to galingo proto ir valios paslaptinę prasmę, dėl kurios tas dalykas įvyko, dėl kurios ši esatis yra. Kaip ji gali būti? Žodis “žinia” (nepaisant viso to, ką galima pasakyti) aiškiai atveria Tėvo paslapties prasmę, Dievo paslapties prasmę, Tėvo valios prasmę, Dievo plano prasmę, prasmę Dievo, žmogaus ir istorijos viešpaties, kuris leidžia, kad man įvyktų, o kitam – ne, kitam – taip, o man – ne, kuris nusprendžia apsireikšti Dievo Motinai, visiškai nežinomai merginai, neturinčiai vertės, kalbant pasaulio matais, kuris nusprendžia jai apsireikšti; kuris nusprendžia apsireikšti

vargšams piemenėliams; kuris nusprendžia apsireikšti vienam, dviem (Nikodemui, Juozapui iš Arimatėjos...) tautos išminčiams, o ne trims šimtams kitų iš Sanhedrino. Ši įspūdinga ir absoliuti laisvė palietė mane ir kiekvieną iš jūsų dėl tos pačios priežasties, dėl kurios jis yra čia.

Tačiau šią problemą palieku atvirą; o kai išvyksime iš čia, turėtume žvelgti tiesiai į ją: suprasti šį įvykį, kuris mums atsitiko, suprasti tai, ką reiškia krikščionybė; krikščionybė reiškia šią žinią. Krikščionybė nereikia duoti pinigų vargšams, krikščionybė nereikia priimti 34 kitų žmonių vaikus į savo namus, krikščionybė nereikia užsidėti tiarą, krikščionybė nereikia melstis Dievui, krikščionybė nereikia atlikti religinius veiksmus, nes visi šie dalykai, kaip tokie, yra įmanomi visose žmonių patirtyse.

Krikščionybė yra kažkas, kas mums duota ir kas mums pasirodo kaip tai, kas duota, mums pasirodo kaip žinia, nenumatyta ir nenumatoma tikrovė: nebuvo ir yra čia; negalėjo būti, o yra ir yra dabar. Negalėjo būti, o yra: absoliuti naujiena. Pagalvokite apie tai, ką jautė piemenėliai, išgirdę Angelo žinią, arba Trys Karaliai, pamatę žinią, kurios ženklas buvo žvaigždė: radikali naujiena, absoliuti naujiena, jos negalėjo būti ir ji yra čia, negalėjo būti, nes niekada apie ją negalvojome, negalėjome apie ją galvoti, ir ji yra čia. Krikščionybė yra šis įvykis, yra šios žinios įvykis. Žinia ne tiek, kiek aš ją jaučiu, visų pirma, bet tiek, kiek ji man pasirodo: ji yra pasiūlymas, yra tam tikras pasiūlymas, tam tikras pasiūlymo tipas; ji yra tam tikra prasmė, tam tikras prasmės tipas, kuri perduodama man, kuri pasiūloma, kuri atsiduria priešais mane per žmones, susijusius su ja, kažkokiu būdu susietus su ja. Dievas tam tikrai žiniai perduoti pasirinko svetimautoją; Dievas pasirinko šiai žiniai perduoti vargetas, apaštalus; Dievas pasirenka šiai žiniai perduoti nusidėjėlius, nes viskas slypi galioje, kuri leidžia išaiškėti dalykui.

Visa kas yra įvykyje, – ne tame, kas esame, kas galime būti, sakau, kaip moralinė vertė, – yra kažkokiame dalyke, kas yra už mūsų ribų ir kas siūlosi mūsų gelmei, bet už mūsų ribų: tai – įvykis, už mūsų ribų, lygiai kaip audringa jūra. Įvykis, esantis už mūsų ribų, įvykis, kuris yra žinia, ir todėl, kad yra už mūsų ribų, yra nenumatomas, – kurio nebuvo galima numatyti, – iškyla iš mūsų išorės ir mus pereina, mus persmelkia iki gelmių su savo pasiūlymu; ir šis pasiūlymas, kuris mus persmelkia iki gelmių, įtraukia ir tą vargšą žmogų, kuris jį atneša, kad ir prieš jo valią. Prisimename Jeremijaus knygos skyrių, kai tam tikru metu, kai jam nusibodo, jis bandė maištauti prieš Dievą, apmąstėme tai daug kartų: „Bet kai sakau: „Užmiršiu jį! Jo vardu daugiau nebekalbėsiu!“ – tada jis yra kaip ugnis, įsiliepsnojusi mano širdyje, užsklęsta mano kūne. Visomis jėgomis stengiuosi jį nuslopinti, bet nepajėgiu“ ir buvau priverstas išeiti ir vėl šaukti: „Bus prakeikti ir žlugę tie, kurie neklauso Jahvės“. (Jer 20,9; 22,5)

Reikia ištrinti praeitį, kad suprastum, kas yra krikščionybė, reikia ištrinti visą praeities prasmę, kad suprastum, kas yra dabar, dabar, dabar. Žinoma, ne vakarykštės ar užvakarykštės dienos praeitį, nes krikščionybė yra esatis tavo gyvenime, esatis, įtraukianti kitų žmonių gyvenimus. Kiti žmonės, kad pateiktų tau pasiūlymą, įsitraukė savo gyvenimu, ir tai yra pasiūlymas, reikalaujantis, kad ir tu įsitrauktum su savuoju. Tačiau tai – pasiūlymas, kuris, reikalaujantis, kad tu įsitrauktum savo gyvenimu, yra pilnas prasmės, yra pilnas nelauktos naujienos; jis užtikrina neįsivaizduojamą pokytį, neįsivaizduojamą.

Pagrindinis dalykas, kurį reikia pradėti apdirbti mumyse, kurį reikia pradėti išlaisvinti iš viso to popieriaus, į kurį įvyniotas, kad pamatytume viduje esančią dovaną, kad atrastume aiškų veidą, kurį jis turi, dalykas, kuriam reikia pradėti žiūrėti į akis, yra ši visiškai gyva, esanti tikrovė, kuri yra krikščionybė.

Krikščionybė yra žinia, reiškiny, dėl kurio žmonės, vienas žmogus – pagalvokite apie Kristų – vienas žmogus per gyvenimo būdą, savo gyvenimo dalyvavimą atneša pasiūlymą, kuris siekia keisti tavo gyvenimą: toks siekis galimas tik tada, jei kalbama apie visiškai naują prasmę. Kiek atliekų kalnų reikia pašalinti nuo mūsų sąmonės, mūsų sielos, mūsų proto, mūsų jautrumo paviršiaus, ir daug giliau nei nuo paviršiaus, kad pradėtume eiti link to, kieno šis žodis, egzistencinė šio žodžio „žinia“ tikrovė pradeda būti aidu, nori būti aidu! Kokia atliekų krūva, kokį sluoksnį reikia sudaužyti! Todėl bet kokia smalsumo pozicija, tiek, kiek pozicijoje bus intelektualinio smalsumo, būtent dėl to didelio jo kiekio nesugebėsite suprasti. Tik dvasios neturtas, tas dvasios neturtas, kuris verčia mus šaukti: „Tėve, parodyk man savąjį veidą!“ (Ps 27,8-9), tas dvasios neturtas, kuris mus verčia šaukti: „Visa gyvastimi trokštu gyvojo Dievo“ (Ps 42,3), tik šio žodžio nuogumas, tik šio žodžio nuoširdumas, tik šio žodžio tyrumo tobulumas gali būti ten švarus, po bet kokią blogiu, bet kokia nuodėme, bet kokia begėdyse, ir kurio gali nebūti, kuris gali neegzistuoti tobuloje fariziejaus sieloje, morališkai nepriekaištingoje fariziejaus sieloje.

Kai šįvakar, prieš ateidamas čia, sakiau sau: „Aš dabar turiu eiti ten ir pasakyti šiuos dalykus...“, tai, kas mane paguodė, apsisprendžiant priimti šią nedėkingą užduotį, buvo tik ši mintis, žmogiškai kalbant: kad šie žodžiai, kad šis žodis ar kad žodžiai kaip šie turi būti ištarti ten, nors ir atrodo, kad jie atšoks tarsi nuo akmens, arba atrodo, kad nuslys tarsi nuo marmuro; turi būti pasakyti ten, nes tik atkaklumas einant keliu juos atveria, juos plačiai atidaro, apima mus savo

jėga, savo verte, mus visiškai į save įtraukia. Bet šis atkaklumas gali atsirasti mumyse, gali egzistuoti mumyse, tik jei yra sambūvis: tik sambūvis suteikia šį atkaklumą, tik sambūvis.

Tikrai reikia, kad pasibaigtų vienas laikotarpis ir prasidėtų kitas: galutinis, brandusis. Taigi šis žodis glūdi mūsų brandžios krikščionybės arba tiesiog krikščionybės ištakose, tai, kas gali atlaikyti laiko smūgius, dar daugiau, visos istorijos smūgius: nes toji žinia, kuri pradėjo veikti du žmones (pirmas Evangelijos pagal Joną skyrius), du, Joną ir Andriejų, prieš du tūkstančius metų, toji žinia, tas žmogus yra būtent tas fenomenas, kuris mus patraukė čia, ir tai yra fenomenas, kuris gali mums leisti likti Dievo Bažnyčioje. Bet dabar jis nebegali būti pasyviai priimamas, laikmetis to mums neleidžia, du laikmečiai: istorijos laikas („laikų ženklas“) ir mūsų gyvenimo laikas, nes likti autentiškais krikščionimis esant suaugusiems galima tik per šio įvykio patirtį, tik per šios žinios suvokimą. Priešingai, nebūtų įmanoma būti žinia kitiems, tai yra, nebūtų įmanoma palaikyti Kristaus paslapties pasaulyje, bendradarbiauti su juo, skleisti, kaip sakoma, krikščionybę pasaulyje. Įmanoma būti ištikimiems Bažnyčiai, būti Dievo pusėje pasaulio kovoje, įmanoma būti misionieriais tik nuolatos gyvenant šia žinia ir tuo pačiu ją skleidžiant. Daugeliui pasirodys, kad ne. O aš jums sakau, kad taip, kad yra radikalus pasikeitimas, nesakau, kad iš esmės, galiausiai, būtinai mūsų elgsenos pasikeitimas, bet mūsų sąmonės, mūsų sąmoningumo, mūsų būdo apibrėžti dalykus – taip. Ir todėl pažangos mūsų elgsenoje, nes mūsų elgsenos pažanga, naujas mūsų dabarties kūrimas gali vykti tik dėl aiškiai išreikštos sąmonės, dėl apibrėžto sąmoningumo. Sakau jums, kad tai – radikalus mūsų sąmonės, mūsų mąstysenos, mūsų būdo daryti dalykus, mūsų galvosenos, mūsų sąmonės pokytis, tai – radikalus pokytis, kuris turi įvykti, kurį žodis „žinia“ priverčia įvykti.

Julián Carrón

Sukrečiantys žodžiai, verčiantys likti tyloje, prašant, kad jie taptų mūsų, nors taip dažnai lieka svetimi, nes sukelia tokį skirtingą aidą jame ir mumyse, kaip buvo pasakyta! Bus laiko, kurį galėsime skirti šiai tylai ir darbui su tuo, ką išgirdome.

Praėjus penkiasdešimčiai metų, dar labiau stebina tai, kad kai viskas skendėjo tokioje sumaištyje, Giussani taip aiškiai gebėjo vertinti Bažnyčios ir pasaulio situaciją, ir surasti tinkamą atsakymą.

Kas padeda išsilaikyti tokioje situacijoje, kaip dabartinė? Kaip girdėjome, vienintelis dalykas, kuris atsilaiko, tai – žinia, kuri nuaidėjo, kai Jėzus kreipėsi į tuodu, Joną ir Andriejų, išprovokuodamas fenomeną, kuris juos patraukė. Tik jei tas pats fenomenas įvyks vis iš naujo, leis laikui bėgant išlikti Dievo Bažnyčiai. Nebus įmanoma išsilaikyti, jei tas pats patrauklumas neatsinaujins. Todėl kun. Giussani mums priminė metodą, taikytą visada, nuo pirmos akimirkos iki dabar, atsakydamas į klausimą: kaip buvo pradžioje? Kaip jie įtikėjo? „Tikėjo dėl tos esaties [...], tai esatis su konkrečiu veidu, esatis, sklidina žodžio, tai yra, sklidina pasiūlymo“. Jėzaus esatis nešė žinią. Tačiau „žinia yra esatis, yra prasmės sklidina esatis [...], įtraukianti į tą prasmę žmogų, kuris perduoda šią prasmę“; tai yra žinia, esatis, liudytojas, per kurį žodis tapo kūnu, jo paties dalimi.

Todėl kun. Giussani užbaigė sakydamas: „Tikrai reikia, kad pasibaigtų vienas laikotarpis ir prasidėtų kitas: galutinis, brandusis. [...] Bet dabar“ krikščionybės fenomenas „nebegali būti pasyviai priimamas [...], nes likti autentiškais krikščionimis esant suaugusiems galima tik per šio įvykio patirtį, tik per šios žinios suvokimą“.

Taigi, kaip šis įvykis tampa kiekvieno iš mūsų patirtimi, kaip persismelkia į mūsų „aš“ gelmes? Jis pats mums priminė: reikia kantriai eiti, tuomet tai, kas mus pagavo, užvaldys visą mūsų gyvenimą. Tam mus kviečia kun. Giussani: turėti „atkaklumo einant keliu“, antraip galvoti, jog žinia taps mūsų patirtimi, tėra iliuzija.

Prašykime Viešpaties, kad mums leistų iš naujo patirti tą žinią, tą naujieną, kuri mus pagavo, kad pradžia niekada nepavirstų praeities reiškiniu. Prašykime, kad šiuo sumaištis (ir pačioje Bažnyčioje) metu mums būtų suteikta malonė suvokti, kokia atsakomybė mums patikėta, ne dėl mūsų nuopelnų, bet dėl to, ką gavome: dėl metodo, per kurį krikščioniškoji žinia savo esme gali pasiekti kiekvieno gyvenimą ir visiškai mus įtraukti; tai – dabarties įvykis, liudytojas, toks kaip kun. Giussani ir popiežius Pranciškus.

Šventosios Mišios

Kun. Julián Carrón homilija

Šventųjų Mišių Liturgija:

Sk 11, 25–29; Ps 19, 8. 10. 12–13. 14; Jok 5, 1–6; Mk 9, 38–43. 45. 47–48

Dievas visada pirmas imasi iniciatyvos, kaip girdėjome per Brolijos rekolekcijas. Šios dienos liturgija mums tai dar kartą parodo: kad išgelbėtų Savo tautą, Dievas imasi iniciatyvos vieno žmogaus – Mozės – atžvilgiu. Tačiau tuoj pat įtraukia kitus: Mozei suteikta Dvasia perduodama kitiems septyniadesimčiai vyrų, kad šie galėtų liudyti tai, kas buvo duota Mozei. Šis pirmasis veiksmas tebuvo žinia, kad Dievas rengiasi didžiajai iniciatyvai, Savo Sūnaus atsiuntimui, idant Mozės pastangos būtų išpildytos. Jėzaus į istoriją atnešta dovana tokiu būdu paskelbiama pirmiesiems, kurie Jį susitiko: Jo mokiniams.

Mes puikiai žinome tokį Dievo metodą. Išties, dėl tokio paties Dvasios veikimo ir mes esame čia. Pasinaudodama tokiu pačiu metodu, Paslaptis parodė iniciatyvą vieno žmogaus – kun. Giussani – atžvilgiu, sutekdama jam Dvasios malonių, kad pasiektų mus per tą akcentą, per tą jėgą, kurią ką tik pajutome, kartu klausydamiesi jo žodžių, per tą intensyvumą, kurio dėka mus sudomino krikščionybė ir kuris leido mums dalintis jo dvasia, jam suteikta dovana, malone. Kaip sujaudina pagalvojus, kad šis metodas pažymi ne tik praėjusios istorijos pradžią, bet nuolat tikrovėje išreiškia Dievo rūpinimąsi mumis.

Tačiau jei nesuvokiame, kad ši dovana mums duota neatlygintinai, iškart bandome ją pasisavinti. Tai girdėjome pirmajame skaitinyje. Kadangi Mozės dvasia pasiekė ir tuodu, kurių nebuvo grupėje, gavusioje šią dovaną, matydamas, kad jie pranašauja, Jozuė sako Mozei: „Mano viešpatie Moze, uždrausk jiems!“ Tačiau Mozė atsako: „Ar tu dėl manęs pavydi?“. Tas pats įvyko ir Jėzaus mokiniams, kaip pasakoja Evangelija: „Mokytojau, mes matėme vieną tokį, kuris nevaikščioja su mumis, bet tavo vardu išvarinėja demonus. Mes jam draudėme, nes jis nepanoro eiti su mumis“, nes jis nebuvo grupės dalis. Pirma Mozė, vėliau Jėzus nenusileidžia tokiai uždarei pozicijai. Mozė sako: „Tebūna visi Viešpaties žmonės pranašai, tesuteikia Viešpats savo dvasią visiems!“. Kitaip tariant: „Ar nesuprantate, kad Dievas man suteikė Savo Dvasią, kad pasiektų visus?“. Taip pat Jėzus pasielgia su mokiniams: „Nedrauski jį! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti. Kas ne prieš mus, tas už mus!“.

Jėzus atskleidžia pagundą gautą dovaną paversti nuosavybe ir ją išnaudoti pamirštant, kad viskas mums duota neatlygintinai, pamirštant, kad pati charizmos, Dvasios dovanos esmė yra tai, kad ji skirta visiems: duota vienam, kad pasiektų visus pagal planą, kuris nėra mūsų. Todėl Jėzus, kaip ir Mozė ir visi tie, kurie išties gavo Dvasios dovanų, pataiso tuos, kurie savinasi gautą malonę. Kaip kun. Giussani taisė mus.

Klausydamiesi šių skaitinių, girdime kun. Giussani žodžių aidą: „Pabrėžiamas pozityvumas [kurį pastebime bet kuriame sutiktame žmoguje], nors ir ribotas, o visa kita atiduodama Tėvo gailestingumui“ (L. Giussani – S. Alberto – J. Prades, „Kurti pėdsakus pasaulio istorijoje“ (*Generare tracce nella storia del mondo*), Rizzoli, Milan 1998, p. 159), nes ne mes pasirenkame būdą, pagal kurį Dvasia turi veikti. Dvasia pučia, kur nori, net ir už Bažnyčios ribų, kaip visada tvirtino pati Bažnyčia, taigi ir už mūsų rato ribų! Kokio reikia atidumo ir noro atpažinti bei sekti bet kokią Dvasios veiksmu, tam, kad tie žmonės, per kuriuos jis pasirodo, taptų mūsų pakeleiviais, nes „kas ne prieš mus, tas už mus [tas su mumis]. Kas duos jums atsigerti taurę vandens dėl to, kad priklausote Mesijui, [...] tas nepraras savo užmokesčio“.

Todėl užuot rūpinęsi Dvasios veiklos organizavimu, verčiau rūpinkimės savo atsivertimu, kad nei vienas neaptaptume papiktinimo priežastimi. „Kas papiktintų vieną iš šitų tikinčių mažutėlių, tam būtų daug geriau, jeigu jam užkabintų ant kaklo asilo sukamų girnų akmenį ir įmestų į jūrą“. Esame kviečiami išgyventi tą dovaną, kurią gavome, panaikindami visas kliūtis, kurios nuo jos atitolina, ar tai būtų ranka, ar koja, ar akis, jei tai tampa papiktinimo priežastimi, sako Jėzus, kad ji suspindėtų. Kokie jaučiamės neverti tos dovanos! Tačiau jei išties imame suvokti, kad esame neverti, negalime neprašyti, kad gautoji malonė (kuri skirta visiems, kaip plano, kuris per mus įgyvendinamas visiems, avansas) vis labiau suspindėtų visų akyse, ir kad nieko nepapiktintume naudodamiesi gautąja malone „keistu“, neteisingu būdu, ją pasisavindami.